

Suomen nuoret lesket ry lähetti medialle seuraavan tiedotteen 2.1.2013:

Totuus työikäisen lesken eläkkeestä

Suomen nuoret lesket ry haluaa tuoda esiin seuraavat työikäistä leskeä koskevat näkökulmat vastineeksi kansanedustaja Sampsa Katajan ehdotukseen leskeneläkkeiden poistamisesta.

Katajan ehdotuksesta saa sen kuvan, että kaikki lesket saavat leskeneläkettä, leskeneläkkeet ovat elinikäisiä ja suuria.

Käytännössä iso joukko leskistä ei saa leskeneläkettä lainkaan. Leskeneläke evätään kokonaan jos leski on alle 50-vuotias ja lapseton. Leskeneläke evätään lapsettomalta leskeltä myös jos avioliitto on kestänyt alle 5 vuotta. Avoliitossa eläneet jäävät kokonaan leskeneläkkeen ulkopuolelle.

Lesken oma työeläketurva vaikuttaa leskeneläkkeen määrään. Lapsettomilla työikäisillä leskillä leskeneläkettä vähennetään puolen vuoden alkueläkkeen jälkeen huomioimalla lesken oma työeläketurva. Tämä pienentää leskeneläkettä ja johtaa usein siihen ettei sitä makseta lainkaan. Jos leskellä on alaikäisiä lapsia leskeneläkettä vähennetään, kun nuorin lapsi on täyttänyt 18 vuotta. Näin ollen leskeneläkkeen elinikäisyys ei toteudu niidenkään leskien kohdalla, jotka siihen ovat oikeutettuja.

Sadan eniten leskeneläkettä saavan esille nostaminen antaa leskeneläkejärjestelmästä harhaanjohtavan kuvan. Eläketurvakeskuksen mukaan keskimääräinen leskeneläke on 513€/kk ja alle 18-vuotiaiden keskimääräinen lapseneläke 325€/kk. Eläkkeiden määrä perustuu kuolleen puolison eläkkeeseen tai laskennalliseen eläkkeeseen, jonka hän olisi saanut, jos olisi tullut työkyvyttömäksi kuolinpäivänään. Jos kuolleen puolison työhistoria on ollut hajanainen ja hänen tulonsa ovat olleet pienet, myös eläkkeen määrä on pieni.

Suomessa on 54 000 työikäistä leskeä. Luvussa ei ole mukana lainkaan suurta joukkoa avopuolionsa menettäneitä, koska heitä ei katsota virallisesti leskiksi. Vanhempansa menettäneitä lapsia ja nuoria on noin 20 000.

Leskeneläke ja lapseneläke on tarkoitettu turvaamaan lesken ja lasten perustoimeentuloa (mm. asumisen jatkumista entisessä kodissa) kun lähiomainen kuolee. On muistettava, että taloudesta poistuu toinen tulonlähde, jolloin leski joutuu yksinään vastaamaan perheen taloudesta, menojen siitä kuitenkin suhteellisesti vähentymättä. Puolison kuolemasta aiheutuneen kriisin ja surun keskellä leski joutuu vastaamaan yksinään myös perheen arjesta ja lasten hyvinvoinnista yksinhuoltajana.

Sampsa Katajan mukaan ”yhteiskunnalla on paljon muita tukia tilanteeseen, jossa puoliso menehtyy, eikä tuen pitäisi perustaa eläkejärjestelmään.” Lesket ja leskiperheet ihmettelevät mitä nämä muut tuet ovat, koska he eivät ole leskeytymisensä jälkeen niitä saaneet.

Lisätietoja: Suomen nuoret lesket ry
toimisto@nuoretlesket.fi
puh: 0443006477